

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Umění v souvislostech (M)

Kód modulu

UK-m-4/AN42

Typ vzdělávání

Všeobecné vzdělávání

Typ modulu

všeobecně vzdělávací průpravný

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

L0 (EQF úroveň 4)

Vzdělávací oblasti

UK - Umění a kultura (včetně literatury)

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

Délka modulu (počet hodin)

60

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Nejsou stanoveny.

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Vzdělávací modul je průpravný a je určen žákům středních škol uměleckých vzdělávacích oborů, jejichž studium je ukončeno maturitní zkouškou.

Předmětem modulu je základní orientace ve vývoji lidské společnosti a jeho vliv na vývoj kultury a umění od nejstarších dob do současnosti. V rámci modulu se žáci učí posoudit význam tvorby umělců a jejich děl, zároveň také vyjádřit prožitek z vnímání uměleckých děl. V modulu se pracuje s různými ikonografickými materiály, videoukázkami, souvislými i nesouvislými texty a dalšími materiály znázorňujícími umělecké artefakty.

Žáci si osvojují dovednosti prezentace získaných vědomostí, osvojují si dovednosti vnímat umělecký kontext vůči

estetickým podnětům obecně, učí se rozlišovat jednotlivé estetiky a vnímat kvalitu uměleckého díla, formují si vlastní názor ve vztahu k jednotlivým druhům umění.

Očekávané výsledky učení

Žák

- a) porozumí podmíněnosti historického vývoje a vývoje společnosti a kultury;
- b) porozumí charakteristickým rysům umění v jeho historickém vývoji;
- c) rozliší základní umělecké směry, proudy a hnutí v umění od antiky po nejnovější trendy.

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Žák pracuje s výsledky tvůrčí činnosti umělců (obraz, socha, fotografie, hudební skladba, stavba, užité umění, divadelní představení aj.) a vztahuje je k historickým, obecně kulturním, nábožensko-filozofickým i politickým kontextům:

- vliv historického dění na umění jako celek i jeho jednotlivé projevy;
- základní/vybrané etapy dějin umění (možno upravit dle zaměření školy);
- charakteristické rysy vybraných uměleckých směrů/hnutí/proudů – obecný přehled včetně specifických projevů českého umění.

Vzdělávací obsah modulu je veden na rámcové časové ose: umění pravěku – umění starověku (Mezopotámie – Egypt – Indie, Čína – Egejská oblast, Kréta – Řecko – Etruskové – antický Řím) – umění raného středověku (křesťanské antické umění – umění raně středověké Evropy) – umění vrcholného středověku (románské umění – gotika) – umění novověku (renesance – baroko – rokoko) – umění 18. a 19. století (klasicismus – romantismus – realismus – impresionismus – postimpresionismus – architektura průmyslové revoluce, historizující slohy – symbolismus a secese) – umění 20. a 21. století (umělecké směry první i druhé poloviny 20. století podle výběru a zaměření školy – postmodernismus) – současné umění (street art, komiks, konceptuální umění a další dle výběru a potřeb školy) .

Učební činnosti žáků a strategie výuky

- práce s tematickými soubory úloh zaměřenými na vývoj umění;
- práce s audio/videokázkami s metodickým vedením vyučujícího;
- práce s odborným textem v souvislostech a kontextu vývoje lidstva;
- práce s obrazovým materiálem pro rozeznání základních uměleckých období;
- práce s pracovními listy k tištěným textům / videokázkám (práce s úlohami i pracovními listy může probíhat individuálně i ve skupinách);
- řízená diskuse k problematice prezentování faktů, názorů, domněnek týkajících se vývoje umění a jeho charakteristických znaků;
- práce s encyklopediemi a tematickými příručkami k dějinám umění;
- návštěvy muzeí, galerií, výstav.

Zařazení do učebního plánu, ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Průběžně je prováděno hodnocení s využitím prvků formativního hodnocení, na konci modulu je využito nástrojů sumativního i formativního hodnocení.

- a) porozumí podmíněnosti historického vývoje a vývoje společnosti a kultury;
  - v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím pracovních listů, videoukázek, obrazových materiálů a souborů úloh;
- b) porozumí charakteristickým rysům umění v jeho historickém vývoji;
  - v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím pracovních listů, videoukázek, obrazových materiálů a souborů úloh;
- c) rozliší základní umělecké směry, proudy a hnutí v umění od antiky po nejnovější trendy;
  - v průběhu modulu ověřováno prostřednictvím pracovních listů, videoukázek, obrazových materiálů a souborů úloh.

Výsledky učení a)–c) jsou ověřovány v závěru modulu souhrnným testem, jehož specifikací jsou předmětné výsledky

učení. Základní nastavení specifikace testu je třetinové zastoupení každého výsledku učení. Toto nastavení lze měnit podle potřeb jednotlivých vyučujících, přičemž zastoupení jednotlivých výsledků učení nesmí klesnout pod 20 %. Procentuální zastoupení výsledku učení je odvozeno od maximálního získatelného počtu bodů za daný výsledek učení (nikoli tedy od počtu úloh – může se jednat o dramatický rozdíl).

Kritéria hodnocení

Při průběžném hodnocení dosahovaných jednotlivých výsledků učení a)–c) je využíváno souborů úloh / pracovních listů, které zaručují vysokou objektivitu hodnocení – hodnocení na úrovni stanovení mezní hranice úspěšnosti a od ní odvozených bodových rozmezí pro případné vyjádření výsledku žáka známkou nebo jiným číselným či slovním způsobem je u jednotlivých výsledků učení v kompetenci vyučujícího. Zároveň se doporučuje souběžně využít prvků formativního hodnocení, zvláště při vyjádření žákovy vlastní prožitku.

Při závěrečném ověřování dosažených výsledků učení a)–c) souhrnným testem jsou doporučená kritéria nastavena následovně:

Mezní úroveň úspěšnosti je stanovena na 40 %.

Převodník dosažené úspěšnosti na známku :

- úspěšnost žáka v testu pod 40 % = nedostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 40 do 55 % = dostatečný
- úspěšnost žáka v testu od 56 do 70 % = dobrý
- úspěšnost žáka v testu od 71 do 85 % = chvalitebný
- úspěšnost žáka v testu od 86 do 100 % = výborný

Nastavená obtížnost testu musí odpovídat dovednostem žáků, jejichž studium je zakončeno maturitní zkouškou, tzn. doporučuje se používat úlohy s průměrnou a vyšší úrovní obtížnosti. Zařazení nepřiměřeně snadných úloh by vyvolávalo potřebu posunovat mezní hranici úspěšnosti a použitý evaluační nástroj (test / soubor úloh) by vykazoval nevyhovující psychometrické charakteristiky.

Doporučená literatura

Wittlich, P.: Literatura k dějinám umění: Vývojový přehled. Praha, Karolinum 2015.

Eco, U.: Dějiny krásy. Praha, Argo 2015.

Rileyová, N.: Dějiny užitého umění. Praha, Slovart 2004.

Petrasová, T. (ed.) – Švácha R. (ed.): Dějiny umění v českých zemích 800–2000. Praha, Arbor vitae 2017.

Gombrich, E. H.: Příběh umění. Praha, Argo 2006.

Pijoan, J.: Dějiny umění 1-10. Praha, Odeon 1977.

Hall, J.: Slovník námětů a symbolů ve výtvarném umění. Praha, Paseka 2008.

Blažiček, O. J. – Kropáček J.: Slovník pojmů z dějin umění: Názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malířství a užitého umění. Praha, Aurora 2013.

učebnice a další výukové materiály dle potřeb vyučujícího

Poznámky

Doporučuje se pracovat s texty obsahově blízkými zájmům žáků. Doporučuje se modul předřadit vybraným variantám modulu Náměty, materiály, techniky.

Obsahové upřesnění

VV - Všeobecné vzdělávání

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je František Brož. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.